

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Filia w Chorzowie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia w biznesie na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.280.2021.2.SG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku psychologia w biznesie na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Opis zakładanych kierunkowych efektów uczenia się obejmuje efekty nierównoważne sobie zakresowo, na bardzo różnym poziomie szczegółowości zakresowej. Obok efektów rozbudowanych występują także efekty nieprawidłowo sformułowane, w formie lapidarnych stwierdzeń.
 - 1) Zbyt ogólne efekty uczenia się – bez możliwości określenia zakresu wiedzy merytorycznej wymaganej od studenta w zakresie wiedzy:
 - W01 - *absolwent zna i rozumie w pogłębionym zakresie rozszerzoną terminologię używaną w psychologii, rozumiejąc jej źródła i sposoby zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz wybrane współczesne koncepcje psychologiczne, a także metodologiczne i przedmiotowe powiązania psychologii z innymi pokrewnymi dyscyplinami naukowymi.* Treść efektu wskazuje, że absolwent w pogłębionym zakresie posługuje się rozszerzoną terminologią wszystkich subdyscyplin psychologii, rozumie jej źródła i sposoby zastosowania, również w obrębie pokrewnych dyscyplin. Osiągnięcie tego efektu przez studentów jest niemożliwe z następujących powodów: (1) studenci kierunku, którzy wcześniej ukończyli studia pierwszego stopnia na kierunku innym niż psychologia nie posiadają i nie nabędą wiedzy odnoszącej się do znacznej części problematyki psychologicznej, jak np. psychologia społeczna, psychologia kliniczna, psychoterapia. (2) zajęcia przewidziane programem obejmują tylko wybraną problematykę psychologiczną – nawet studenci kierunku, którzy wcześniej ukończyli studia pierwszego stopnia na kierunku psychologia w biznesie nie będą mieli możliwości zapoznać się z wieloma istotnymi dla psychologii tematami, gdyż nie znalazły się one w programie studiów.
 - W03 - *absolwent zna i rozumie w pogłębionym zakresie procesy komunikacji interpersonalnej oraz psychologiczne mechanizmy regulujące zachowania społeczne*

jednostek i małych grup społecznych. W tym przypadku od studenta oczekuje się wiedzy w zakresie np. psycholingwistyki (komunikacja interpersonalna) lub np. funkcjonowania stereotypów między grupami społecznymi (mechanizmy regulujące zachowania społeczne).

- W04 - *absolwent zna i rozumie w pogłębionym zakresie procesy psychiczne, ujęcia i uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju człowieka oraz możliwości wspierania jego dobrostanu poprzez określone formy wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru zawodowego. Treść sugeruje pogłębioną wiedzę w zakresie m.in. psychologii rozwojowej oraz psychoterapii.*
- W05 – *absolwent zna i rozumie różnorodne, złożone psychologiczne mechanizmy dotyczące indywidualnych i społecznych uwarunkowań podstaw rozwoju oraz dynamiki podmiotowości człowieka. Należy podkreślić także, że w dużej mierze wymienione powyżej efekty uczenia się odnoszą się do podobnego zakresu wiedzy merytorycznej.*

Nieproporcjonalnie wąsko sformułowane efekty uczenia się:

- W10 - *absolwent zna i rozumie w poszerzonym zakresie koncepcje przywództwa, modele i style przywództwa oraz ich uwarunkowania.*
- W15 - *absolwent zna i rozumie zasady etyki w biznesie oraz ideę społecznej odpowiedzialności biznesu.*

Oba efekty zostały powiązane z zajęciami *praktyka zawodowa*, dla których nie przewidziano odpowiedniego sposobu weryfikacji i oceny osiągnięcia tych efektów uczenia się. Efekt uczenia się W10 został ponadto powiązany z zajęciami *koncepcje zarządzania*, dla których sformułowano dwa odnoszące się nie do niego efekty uczenia się w zakresie wiedzy: KZ_W02 - *Identyfikuje najważniejsze czynniki w zarządzaniu różnymi formami współpracy międzyorganizacyjnej i międzysektorowej (sieci, klastry, współpraca publiczno-prywatna etc.)* oraz KZ_W04 – *Charakteryzuje współczesne zaawansowane modele zarządzania na wybranych przykładach korporacyjnych*. Efekt ten powiązano także z zajęciami *management psychology*, dla którego sformułowano efekt uczenia się – MPS_W2 - *The student analyses personality features in terms of different styles of leadership*. Chociaż brzmienie efektu uczenia się zdefiniowanego dla zajęć wskazuje na prawidłowe jego powiązanie z kierunkowym efektem uczenia się, jego osiągnięcie przewidziano jednak na wszystkich kolejnych zajęciach, co jest nieuzasadnione charakterystyką przedstawionych w sylabusie zajęć treści programowych. Wśród zajęć specjalnościowych nie powiązано z wymienionym efektem uczenia się żadnych zajęć dla specjalności *psychologia sprzedaży*.

W przypadku specjalności *psychologia pracy i organizacji* tylko jedno zajęcia – *lider w organizacji* – zostały z efektem uczenia się W15 powiązane. Efekt uczenia się W15 został ponadto powiązany z zajęciami *strategie marketingowe*, dla których to zajęć nie sformułowano odpowiedniego efektu uczenia się – żaden ze sformułowanych i przedstawionych w sylabusie zajęć nie został bowiem powiązany z efektem uczenia się W15 (i żaden nie uzyskał brzemienia, które sugerowałoby nawet potencjalną taką możliwość). Ten sam efekt został także powiązany z zajęciami *diagnoza psychologiczna i biznesowa w doradztwie personalnym (AC)* oraz sformułowany dla tych zajęć efektem uczenia się DPIB_W3 - *Rozróżnia metody wspierania rozwoju zawodowego i podnoszenia kompetencji z uwzględnieniem ich wymiaru etycznego*. Wśród treści programowych przedstawionych w sylabusie zajęć nie pojawia się jednak tematyka zasad etycznych.

Trudno zatem ocenić zasadność takiego powiązania efektów uczenia się. Ostatnimi zajęciami powiązany z tym efektem uczenia się w grupie zajęć podstawowych i kierunkowych jest *etyka w biznesie i społeczna odpowiedzialność biznesu*. Wśród zajęć specjalnościowych nie powiązany z wymienionym efektem uczenia się żadnych zajęć przewidzianych w programie dla specjalności *psychologia pracy i organizacji*. W przypadku specjalności *psychologia sprzedaży* tylko jedno zajęcia – *trening praktycznych umiejętności negocjatora* – został z efektem uczenia się W15 powiązany i jeden sformułowany dla tych zajęć efekt uczenia się – TPUN_W08 - *definiuje negocjacje w wymiarze etycznym / etyki biznesu*. Jednak w opisie treści programowych nie przewidziano zajęć pozwalających na jego osiągnięcie. Innymi słowy, efekt uczenia się W15 jest osiągany w praktyce tylko na jednych zajęciach.

Dla porównania, efekt uczenia się W01 został powiązany z 13 zajęciami z grupy podstawowych i kierunkowych oraz 6 zajęciami specjalnościowymi.

Innym przykładem nieprawidłowo sformułowanego efektu uczenia się w zakresie wiedzy jest efekt oznaczony W13, którego zakres treściowy uzyskał brzmienie: *„student zna i rozumie zasady diagnozy psychologicznej i biznesowej oraz w zaawansowanym stopniu zasady projektowania i prowadzenia badań społecznych, a w szczególności metodologię badań psychologicznych, zastosowania statystyki w psychologii, a także wybrane metody pomiaru zjawisk psychologicznych, społecznych i organizacyjnych”*. Pełne osiągnięcie wszystkich elementów zawartych we wskazanym efekcie uczenia się jest niemożliwe. W programie studiów przewidziano zajęcia dotyczące *projektowania badań społecznych*, metodologii badań psychologicznych, zastosowania statystyki w analizie wyników takich badań oraz technik testowania kompetencji pracowników lub ich selekcji. Jednak w programie studiów nie znalazły się zajęcia dotyczące diagnozy psychologicznej. Zaplanowano co prawda zajęcia *diagnoza psychologiczna i biznesowa w doradztwie personalnym* (AC), jednak treści programowe zawarte w sylabusie zajęć wskazują jednoznacznie, że nie mają one żadnego związku z prawdziwą profesjonalną diagnozą psychologiczną. Nie sformulowano efektu uczenia się w zakresie wiedzy dotyczącego etyki zawodu psychologa.

- 2) Zbyt ogólne efekty uczenia się bez możliwości określenia zakresu wiedzy merytorycznej wymaganej od studenta zakresie umiejętności: efekt U20 o brzmieniu *„absolwent potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną i własne obserwacje do analizowania psychologicznego i społecznego funkcjonowania człowieka, a także do podejmowania i wspierania działań przedsiębiorczych oraz innowacyjnych”*. Treść nie pozwala na określenie jaki jest zakres wiedzy oraz jak wiedza ta przekłada się na umiejętności.
- 3) Efekty generyczne, niespecyficzne dla wnioskowanego kierunku: U01 *„absolwent potrafi nawiązywać kontakt i efektywnie komunikować się z inną osobą i grupą osób, szczególnie na tematy specjalistyczne z zakresu psychologii biznesu; prowadzić debatę, aktywnie słuchać, udzielać informacji zwrotnych”*, U02 *„interpretować zachowania jednostek i relacje interpersonalne oraz analizować źródła sukcesów i porażek realizowanych przez siebie zadań organizacyjnych”*, U03 *„w stopniu zaawansowanym animować pracę nad rozwojem ludzi dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju osobistego i zawodowego”*, U07 *„identyfikować, analizować i interpretować zjawiska psychospołeczne oraz procesy w organizacji i w otoczeniu organizacji”*. U12 *„wykorzystywać potencjał technologii cyfrowych w działalności profesjonalnej w zakresie psychologii biznesu”*, U15 *„profesjonalnie prezentować zdobytą wiedzę*

i umiejętności w mowie i piśmie z wykorzystaniem m.in. technologii informacyjno-komunikacyjnych". Powyższe umiejętności nie są specyficzne dla zawodu psychologa lub są bardzo ogólnikowo scharakteryzowane.

- 4) Niejasne powiązanie efektów uczenia się dla kierunku z efektami uczenia się założonymi dla konkretnych zajęć oraz powtarzalność brzmienia efektów w przypadku zajęć:
- *seminarium dyplomowe – efekty uczenia się w zakresie umiejętności SD_U2 – W sposób pogłębiony łączy wiedzę i praktykę – powiązано z efektem U20 - absolwent potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną i własne obserwacje do analizowania psychologicznego i społecznego funkcjonowania człowieka, a także do podejmowania i wspierania działań przedsiębiorczych oraz innowacyjnych, SD_U8 - Bierze odpowiedzialność za powierzone przez promotora zadania – powiązано z efektem U19 - absolwent potrafi samodzielnie uczyć się, zdobywać i aktualizować wiedzę przez całe życie oraz wymagane umiejętności zawodowe w danej organizacji i w danym momencie rozwoju zawodowego, a także inspirować i zachęcać innych w tym zakresie;*
 - *praktyka zawodowa – efekt PZW_W3 - Definiuje terminologię z zakresu psychologii oraz wskazuje jej zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych, w tym w naukach o zarządzaniu i jakości – powiązано z efektami: W01 absolwent zna i rozumie w pogłębionym zakresie rozszerzoną terminologię używaną w psychologii, rozumiejąc jej źródła i sposoby zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz wybrane współczesne koncepcje psychologiczne, a także metodologiczne i przedmiotowe powiązania psychologii z innymi pokrewnymi dyscyplinami naukowymi, W09 - mechanizmy funkcjonowania człowieka w systemie ekonomicznym, tj. jako kształtującego ten system i będącego podmiotem jego oddziaływań. Powiązanie z efektem W01 jest co prawda prawidłowe, stwierdzono jednak zbyt podobne brzmienie efektu zdefiniowanego dla zajęć oraz nieprawidłowy sposób weryfikacji oceny stopnia jego osiągnięcia (dokonywana przez opiekuna praktyki bez odpowiednich kwalifikacji, którym powinna być osoba z wykształceniem psychologicznym, zatrudniona na stanowisku psychologa oraz posiadająca odpowiednio bogate doświadczenie zawodowe). Powiązanie w efektem W09 niejasne;*
 - *marketing w mediach społecznościowych, efekty w zakresie wiedzy MED_W01 - Wymienia możliwości wynikające z cyfrowej transformacji mediów tradycyjnych w stronę mediów cyfrowych, społecznościowych, w tym serwisów o charakterze społecznościowym – powiązано z efektem W12 – absolwent zna i rozumie możliwości wynikające z cyfrowej transformacji procesów społecznych, komunikacyjnych i gospodarczych, MED_W02 - Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej, ze szczególnym uwzględnieniem zasobów internetowych wykorzystywanych w social mediach – powiązано z efektem W14 – absolwent zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej. Efekty w zakresie umiejętności, MED_U04 - profesjonalnie prezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w mowie i piśmie z wykorzystaniem MED mediów społecznościowych (brzmienie dosłowne) – powiązано z efektem U15 – absolwent potrafi profesjonalnie prezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w mowie i piśmie z wykorzystaniem m.in. technologii informacyjno-komunikacyjnych.*

- *psychologia rekrutacji i selekcji pracowników; efekty w zakresie wiedzy - RIS_W01 – Definiuje i wdraża zastosowanie różnych rodzajów rekrutacji i dostępnych metod selekcji kandydatów oraz przeprowadzanie procesu rekrutacji i selekcji z odpowiednim doбором metod na każdym szczeblu organizacji i na każde stanowisko – powiązane z efektem W01 – absolwent zna i rozumie w pogłębionym zakresie rozszerzoną terminologię używaną w psychologii, rozumiejąc jej źródła i sposoby zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz wybrane współczesne koncepcje psychologiczne, a także metodologiczne i przedmiotowe powiązania psychologii z innymi pokrewnymi dyscyplinami naukowymi, RIS_W02 - wie, na czym polega cały proces rekrutacji i selekcji z uwzględnieniem i dostosowaniem odpowiednich metod i środków do potrzeb organizacji, jej kultury organizacyjnej i specyfiki działania oraz wymagań kompetencyjnych wobec kandydata – powiązane z efektem W04 – absolwent zna i rozumie w pogłębionym zakresie procesy psychiczne, ujęcia i uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju człowieka oraz możliwości wspierania jego dobrostanu poprzez określone formy wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru zawodowego. W obu przypadkach powiązanie jest niejasne. Wszystkie efekty uczenia się w zakresie umiejętności sformułowane dla tych zajęć powiązane w przypadkowy sposób z efektami uczenia się założonymi dla kierunku.*
- 2. Wnioskodawca nie przypisał w sposób prawidłowy uszczegółowionych - w stosunku do efektów kierunkowych - efektów uczenia się do zajęć objętych programem studiów. We wniosku zdefiniowano kilkadziesiąt kierunkowych efektów uczenia się oraz przyporządkowano im w sposób nieprzejrzysty olbrzymią liczbę bardzo zróżnicowanych efektów zdefiniowanych dla zajęć. Zasadniczą przyczyną jest duża dowolność w przypisywaniu efektów uczenia się zdefiniowanych dla zajęć do efektów kierunkowych, co prowadzi w konsekwencji do znacznego rozproszenia treści zapewniających osiągnięcie określonego efektu w ramach różnych zajęć. Sprawia to, że niezwykle utrudnione lub wręcz niemożliwe będzie stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu sprawdzania i oceny efektów uczenia się osiąganych przez studentów, a jednocześnie studenci różnych specjalności osiągną różne efekty uczenia się.
- 3. Nie jest spełniony warunek określony w §3 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, a zajęcia traktowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w §6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, gdyż nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta. Z analizy sylabusów oraz harmonogramu realizacji programu studiów wynika, iż zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przyporządkowano mniej niż 50% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Nie jest uzasadnione włączenie do grupy zajęć kształtujących umiejętności zajęć *język obcy*. Realizację zajęć zaplanowano metodą kształcenia na odległość wykorzystując platformę e-learningową i nie przewidując bezpośredniego udziału nauczyciela w zajęciach. W okresie nauki student wspierany byłby przez lektora zdalnie (za pośrednictwem poczty elektronicznej) lub bezpośrednio w ramach

godzin konsultacji na uczelni. Nie wskazano przy tym jakie specyficzne dla zawodu psychologa czynności byłyby ćwiczone w ramach zajęć. Charakterystyka tych zajęć nie odpowiada więc wymaganiom stawianym zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Kolejne zajęcia, których charakterystyka wskazuje na nietrafne włączenie go na listę zajęć kształtujących umiejętności praktyczne jest *seminarium dyplomowe*. Trudno bowiem zgodzić się ze stwierdzeniem, że zajęcia, dla których „*podstawowym celem kształcenia w ramach przedmiotu seminarium dyplomowe jest przygotowanie studenta do zaprojektowania i realizacji własnej pracy magisterskiej pod kierunkiem promotora*” umożliwiają wykonywanie czynności praktycznych przez studentów w bezpośrednim udziale i pod nadzorem nauczyciela w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej. Wątpliwości dotyczące zasadności zaliczenia zajęć do grupy kształtujących umiejętności praktyczne pojawiają się także w odniesieniu do takich zajęć jak: *kognitywistyka, psychologia osobowości czy psychologia różnic indywidualnych*. W sylabusie zajęć *kognitywistyka*, za cel zajęć wskazano „*wyposażenie studentów w pogłębione kompetencje z zakresu praktycznej psychologii kognitywnej. Studenci przyswoją informacje na temat złożonych procesów poznawczych człowieka i poznają narzędzia skutecznego myślenia. Poszerzą wiedzę o kognitywne aspekty rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji i oceny ryzyka, które będą mogli odnieść bezpośrednio do biznesu, strategii firmowych, zarządzania, reklamy, marketingu i personal-brandingu*”. Informacja ta wskazuje, że zajęcia będą koncentrowały się na przyswajaniu informacji i poszerzaniu wiedzy. Do podobnego wniosku prowadzi przegląd treści programowych przedstawiony dla tych zajęć w sylabusie. W przypadku każdej z 7 pozycji wskazanych jako treści programowe odnajdujemy określenia takie jak omówienie, przedstawienie lub poznanie. Nie zostały zaplanowane żadne elementy sugerujące, że zajęcia te pozwolą studentom kształtować specyficzne umiejętności w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Również przegląd zaplanowanych metod sprawdzenia stopnia osiągnięcia efektów uczenia się ograniczono do dyskusji i kolokwium. Na tej podstawie należy uznać, że zaliczenie zajęć w ramach zajęć kognitywistyka do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie jest wystarczająco uzasadnione. Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku zajęć: *psychologia osobowości oraz psychologia różnic indywidualnych*. W przypadku wielu zajęć zaliczanych przez Wnioskodawcę do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie zaplanowano odpowiednich metod weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się wskazujących na możliwość rzetelnej i trafnej oceny opanowania umiejętności. W przypadku niektórych zajęć zaliczonych do tej grupy zaplanowano wyłącznie metody weryfikacji i oceny nabytej przez studentów wiedzy poprzez wykorzystanie testów lub egzamin pisemny (np. *Management Psychology, wywieranie wpływu i perswazja w sprzedaży*). W innych, poza wykorzystaniem metod oceny wiedzy, dodatkowo przewidziano ocenę formującą przedstawioną w sylabusach zajęć jako „*aktywność*” (np. *psychologia relacji w sprzedaży, współczesne techniki i kanały sprzedaży*), „*aktywny udział w zajęciach*” (np. *psychologia uzależnień, komunikacja i współpraca w biznesie*), „*aktywne uczestnictwo w zajęciach (dyskusjach, ćwiczeniach grupowych)*” (np. *psychologia internetu*) czy „*dyskusja*” (np. *kognitywistyka*). Nie wskazano w jaki sposób ocena formująca będzie dokonywana i jakie specyficzne umiejętności będą tak oceniane. Ograniczenie sposobów weryfikacji i oceny stopnia osiągania przez studentów efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych do metod

przeznaczonych do oceny nabytej wiedzy (testy) oraz niejasno przedstawionych metod oceny formującej (aktywność, dyskusja itp.) jest nieprawidłowe w przypadku zajęć zaliczonych przez Wnioskodawcę do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w szczególności w przypadku studiów o profilu praktycznym. W przypadku wielu innych zajęć przewidziano wykorzystanie tzw. projektu realizowanego przez studentów w grupach wieloosobowych (oprócz sprawdzenia wiedzy poprzez test, kolokwium lub egzamin). Jeśli oceniana aktywność (prezentacja, zadanie grupowe, badanie empiryczne itp.) jest realizowane wspólnie przez grupę kilku studentów to uniemożliwia to indywidualną ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się pojedynczego studenta (m.in. *strategie marketingowe, psychologia osobowości, psychologia różnic indywidualnych, zarządzanie strategiczne, psychologia procesu szkoleniowego czy trening praktycznych umiejętności negocjatora*).

4. Nieprawidłowo zaplanowano zajęcia kształtujące umiejętności językowe studentów w zakresie posługiwania się językiem obcym. Zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku przewiduje się, że studenci po zakończeniu wszystkich zajęć w zakresie języka obcego osiągną poziom odpowiadający poziomowi B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego. Jednak forma zajęć przewidziana w programie studiów nie gwarantuje osiągnięcia tego poziomu. W harmonogramie realizacji programu studiów kształcenie językowe zaplanowano w drugim semestrze studiów. Zajęcia zostały zaplanowane w wymiarze 60 godzin i ma się odbywać metodą kształcenia na odległość za pomocą internetowej platformy e-learningowej. Wsparcie ze strony nauczyciela przewidziano w formie zdalnej (za pośrednictwem poczty elektronicznej) oraz w ramach godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich na uczelni (konsultacje). Problematyczny jest dobór formy kształcenia w postaci zajęć na platformie e-learningowej realizowanych bez bezpośredniego udziału nauczyciela. Wspomaganie ze strony nauczyciela przewidziano bowiem wyłącznie w postaci korespondencji e-mailowej oraz w czasie konsultacji stacjonarnych na uczelni. Obie formy mają więc charakter opcjonalny. Nie określono liczby godzin takich konsultacji. Niemożliwe jest więc określenia stopnia efektywności tak zaplanowanego programu kształcenia językowego studentów. Niemożliwa jest więc jednoznaczna ocena możliwości osiągnięcia przez studentów odpowiednio wysokiego poziomu kompetencji w zakresie języków obcych, wymaganych do ukończenia studiów. Dodatkowym problemem jest także fakt, że w programie studiów przewidziano obowiązkowe zajęcia prowadzone w całości w języku angielskim w ramach zajęć „Management Psychology”. Efektywne uczestnictwo w tych zajęciach skutkujące osiągnięciem zakładanych dla zajęć efektów uczenia się wymaga posiadania odpowiednio wysokich kompetencji językowych w zakresie języka angielskiego. Takie kompetencje z pewnością posiadać będą studenci, którzy w trakcie studiów drugiego stopnia na kierunku psychologia w biznesie wybrali kształcenia w zakresie języka angielskiego. Jednocześnie jednak studenci kierunku psychologia w biznesie, którzy rozwijają swoje kompetencje językowe w zakresie języka obcego innego niż język angielski nie będą mogli efektywnie uczestniczyć w tych zajęciach, co nie gwarantuje osiągnięcia przez nich zakładanych efektów uczenia się. Wnioskodawca nie przedstawił sposobu rozwiązania tego problemu.
5. Dla praktyk zawodowych sformułowano zbyt ogólne efekty uczenia się w zakresie umiejętności nie wskazując specyficznych umiejętności praktycznych lub zadań, które student powinien zrealizować w trakcie odbywania praktyki. W efekcie nie jest możliwe

określenie, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej i jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki realizować, aby potwierdzić uzyskanie tych umiejętności. Sformułowane efekty uczenia się w zakresie umiejętności są bardzo ogólne i nie wskazują specyficznych umiejętności praktycznych lub zadań, które student powinien zrealizować w trakcie odbywania praktyki. Przykładem mogą być efekty uczenia się w zakresie umiejętności sformułowane dla zajęć praktyka zawodowa w brzmieniu „*Komunikuje się z inną osobą lub grupą osób w szczególności na tematy specjalistyczne z zakresu psychologii w biznesie; udziela informacji zwrotnych w sposób konstruktywny*” (PZW_U1) lub „*Identyfikuje priorytety w swoich działaniach, planuje, organizuje, realizuje zadania i bierze za nie odpowiedzialność*” (PZW_U6). Podobnie niejasno i nieprecyzyjnie sformułowane są efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych - „*Stosuje praktyczną wiedzę z obszaru psychologii i zarządzania*” (PZW_K3) oraz wiedzy – „*Definiuje terminologię z zakresu psychologii oraz wskazuje jej zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych, w tym w naukach o zarządzaniu i jakości*” (PZW_W3). W rezultacie nie jest możliwe określenie, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej i jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki realizować, aby potwierdzić uzyskanie tych umiejętności. Nie jest również możliwe określenie jaki zakres wiedzy merytorycznej student nabędzie po zrealizowaniu praktyki zawodowej. Bez wskazania związków między efektami uczenia się a nabywaniem specyficznych umiejętności praktycznych, wykonywaniem określonych zadań, które student powinien realizować w trakcie praktyki oraz zakresem wiedzy merytorycznej zdobywanej w jej trakcie niemożliwa jest prawidłowa weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Jednocześnie Wnioskodawca nie określił prawidłowo szczegółowych kryteriów, jakie muszą być spełnione przez określoną placówkę, by student mógł osiągnąć w wybranej placówce efekty uczenia się zakładane dla praktyk, przede wszystkim w zakresie kompetencji opiekuna praktyk, którym powinna być osoba o określonych uprawnieniach, wykształceniu oraz doświadczeniu zawodowym odpowiednim dla weryfikacji i oceny stopnia osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się w zakresie psychologii. Osobą pełniącą rolę opiekuna w miejscu odbywania praktyk powinna być osoba z wykształceniem psychologicznym, odpowiednim doświadczeniem w zawodzie psychologa oraz zatrudniona na stanowisku psychologa.

6. Warunki kwalifikacji na studia przedstawione we wniosku nie zapewnia właściwego doboru kandydatów. Ogólnikowo sformułowane warunki, jakie powinny spełnić osoby starające się o przyjęcie na studia na kierunku psychologia w biznesie nie gwarantują doboru odpowiednich kandydatów. Wnioskodawca oczekuje od kandydatów przedstawienia dyplomu ukończenia studiów wyższych na kierunku realizującym efekty uczenia się w ramach bardzo różniących się od siebie dyscyplin. Oznacza to więc, że Wnioskodawca zamierza przyjąć na studia na kierunku psychologia w biznesie również takie osoby, które posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych, lecz jednocześnie w trakcie swojej wcześniejszej edukacji nie osiągnęły efektów uczenia się w zakresie psychologii lub nauk o zarządzaniu i jakości na poziomie 6 PRK. Nie gwarantuje to możliwości osiągnięcia przez tych kandydatów efektów uczenia się w zakresie dyscyplin przypisanych do kierunku na poziomie 7 PRK w trakcie 4 semestrów studiów. Kandydat, który ma zaledwie podstawową wiedzę z zakresu psychologii lub nauk o zarządzaniu i jakości nie będzie miał szansy by opanować wiedzę w stopniu zaawansowanym, a tym bardziej jej pogłębić. Biorąc więc pod uwagę fakt, że Wnioskodawca oprócz wymogu posiadania dyplomu ukończenia studiów

wyższych z dziedziny nauk społecznych nie planuje weryfikacji kompetencji wymaganych od kandydatów w postępowaniu w sprawie przyjęcia na studia na kierunku psychologia w biznesie, należy stwierdzić, że zasady rekrutacji określone we wniosku nie zapewnią właściwego doboru kandydatów na studia.

7. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów zostały dobrane w sposób nieodpowiedni. Poszczególne metody są stosowane w sposób bardzo dowolny, bez wskazania jasnych i przejrzystych zasad ich stosowania. Niezależnie od tego w jakim zakresie sformułowano efekt uczenia się zdefiniowany dla zajęć oraz do jakiego kierunkowego efektu uczenia się jest on odnoszony weryfikacja stopnia ich osiągnięcia ma odbywać się poprzez egzamin lub zaliczenie, wykorzystywane jako metoda oceny podsumowującej. W sylabusach zajęć brak informacji o formie zaliczenia (ustna, pisemna lub inna) lub formie egzaminu (pisemny, ustny, test jednokrotnego wyboru, test wielokrotnego wyboru). Wydaje się, że z założenia wszystkie testy, egzaminy i kolokwia będą miały charakter pisemny. Brakuje także informacji o kryterium uzyskania oceny pozytywnej (prawidłowa odpowiedź na połowę pytań, uzyskanie określonej liczby punktów). Również zresztą w przypadku opisu ocen formujących brakuje podstawowych informacji. W opisach pojawiają się sformułowania: aktywność na zajęciach, aktywne uczestnictwo w zajęciach, dyskusja, debata itp. Brak jednak precyzyjnego opisu pozwalającego stwierdzić jak takie oceny będą dokonywane, kryterium oceniania lub innych wskazówek umożliwiających zweryfikować trafność określonej metody oceny. W przypadku niektórych zajęć zaliczonych do tej grupy zaplanowano wyłącznie metody weryfikacji i oceny nabytej przez studentów wiedzy poprzez wykorzystanie testów lub egzamin pisemny. Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku zajęć: *Management Psychology* oraz *wywieranie wpływu i perswazja w sprzedaży*. W innych, poza wykorzystaniem metod oceny wiedzy, dodatkowo przewidziano ocenę formującą przedstawioną w sylabusach zajęć jako „aktywność” (takie zajęcia jak: *psychologia relacji w sprzedaży, współczesne techniki i kanały sprzedaży*), „aktywny udział w zajęciach” (np. *psychologia uzależnień, komunikacja i współpraca w biznesie*), „aktywne uczestnictwo w zajęciach (dyskusjach, ćwiczeniach grupowych)” (np. *psychologia internetu*) czy „dyskusja” (np. *kognitywistyka*). Jednocześnie jednak nie wskazano w jaki sposób ocena formująca będzie dokonywana i jakie specyficzne umiejętności będą oceniane. Ograniczenie sposobów weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych do metod przeznaczonych do oceny nabytej wiedzy (testy) oraz niejasno przedstawionych metod oceny formującej (aktywność, dyskusja) jest nieprawidłowe w przypadku zajęć zaliczonych przez Wnioskodawcę do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w szczególności w przypadku studiów o profilu praktycznym. Wątpliwości dotyczące trafności doboru metod weryfikacji i oceny nabywania przez studentów efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych można wysunąć także w przypadku wielu innych zajęć, dla których przewidziano wykorzystanie tzw. projektu lub innych zadań wykonywanych przez studentów (oprócz sprawdzenia wiedzy poprzez test, kolokwium lub egzamin). W szczególności, gdy oceniana aktywność (prezentacja, zadanie grupowe, badanie empiryczne) jest realizowane wspólnie przez grupę kilku studentów, co uniemożliwia indywidualną ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się pojedynczego studenta. Przykładem zajęć, dla których przewidziano taki właśnie nieprawidłowy sposób weryfikacji efektów uczenia się są m.in. *strategie marketingowe, psychologia osobowości*,

psychologia różnic indywidualnych, zarządzanie strategiczne, psychologia procesu szkoleniowego czy trening praktycznych umiejętności negocjatora.

8. Organizacja zajęć na studiach niestacjonarnych nie zapewnia studentom efektywnego wykorzystania czasu przeznaczanego na udział w zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Liczba przewidzianych godzin zajęć z udziałem nauczycieli i studentów dla każdego z 2 dni zjazdów wynosi około 12-13, co pozostaje w całkowitej sprzeczności z zasadami higieny pracy umysłowej.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Przewodniczącego
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
30.03.2022
Maria Próchnicka